

Naši dopisi.

Iz Rusije v dec. 1872. —η— (Dal.) Za Moskvičane posebno imeniten je bil morski oddel. Znano je, da Moskva, dasiravno tako daleč od morja, si več prizadeva povzdigniti Rusko trgovino na morji, kakor vse pristaje s Petrogradom vred. Tukaj so jim kazali, iz kakih delov parabrodi in druge ladije obstojé in kako jih delajo. Na razstavi bil je tudi čolniček Petra Vélikega, skoraj dve sto let star; Rusi ga imenujejo „Djadjuška Ruskago flota“. Čuli so pri njem štirje došluženi morjaki, sivolasi starčki, okinčani s celimi vrstami križčkov in svetinj na prsih, ter kazali, na katerem mestu ravno je Peter sedel plavajoč po Njevi. V zgodovinskem oddelu so bile še druge stvari Petra, kakor vsa postelja, plašč, knjige, orožje, razno orodje, s katerim je kopal, tesal, vrtal, rezljal itd., in razni njegovi izdelki.

Nek Dunajsk zvonár je pripeljal par zvonov na razstavo. To je bilo za Moskvičane nekaj novega — ne lepota zvonov in tudi ne čistota glasú, ampak sposob zvonjenja. Pri Rusih namreč se noben cerkven zvon ne maha, ampak vsi visé trdo v jarmih in zvonenje je vže umetnost. Če je kolikaj premožna cerkev, ima vže devet zvonov, kembeljni so na vrvicah tako napeljeni, da en človek na vseh devet zvonov pritrukuje, kakor da bi orgljal. Svrh tega Rusi znajo zvonove liti, kakor malo kje. Dunajčan pa je bil svoje zvonovje pobesil, kakor je sploh pri nas navada. Po mojem mnenji se pri Samasi v Ljubljani lepša in boljša roba dobí.

V stavbenem oddelu so bila tri poslopja mikavna. Pravoslavna cerkev, pohoštvo nebogatega grajščaka in kmečka bolnišnica. Cerkev (hrame) zidajo Rusi prav praktično. Dovolj premožni prihodi (fare) imajo po dva sobora (po dve farni cerkvi): topli sobor s pečmi za zimo, in drugi hladni za poletje. Drugače v hramu s pečmi pri tleh opravljajo službo Božjo po zimi, v hladnem svitlem nadstropji pa po leti. Zraven tega se Ruske cerkve razločujejo od naših ne samo po stavbi in opravi, ampak tudi po čednosti, svitlobi, čistem zdravem zraku. Spominjam se, kako nam je dijakom nek gospod, govore o razkolnikih, pripovedoval, kako slab vpliv ima ženitev popov na čistoto cerkve. Gospod je bil ali sam slabo podučen, ali pa njegov popis te stvari ima veljavo gledé le na kak drug razkoljniški narod; pri pravoslavnih Véliko-Rusih so cerkve, naj so v mestu ali v vasi, bolj čedne in čiste od naših. Zdi se mi to prav naravno prvič zato, ker v Ruskih cerkvah ni nikakoršnih klopí in stolov, kateri, naj so sami po sebi lepi kakor hoté, cerkvi lepoto in veličje kratijo; drugič: pravoslavni v cerkvi menda tako spoštujejo tla, kakor stene in podobe, ter se varujejo, jih neočistiti; cerkev je narodu odprta samo kedar je treba, kedar je služba Božja; pometajo in razvetrujejo pa cerkve prec po isti službi Božji, ne še le pred drugo; tla v cerkvah pomivajo prav pogosto. Pri vseh teh opravilih se niti popovske žene niti druge ženske v delo ne vtikajo. V tej zadevi se Ruskim popom ne more očitati zanikernost; — ali zanikerni, hencano zanikerni so v podučevanju naroda; oni skoraj samo molijo in pojejo, nevedni narod pa puščajo v nevednosti. Križ narediti, „pomiluj“ kričati, to je po njihovem dovolj za „mužika“; učen je vže, kdor vé, da Bog ne odreče, kar sveti Nakolaj privoli, ki ima v Ruskih nebesih tako moč, kakoršno „major domus“ pri starih Frankih. — Zraven navadne čistote je bila cerkva na razstavi tudi idilično mila: sozidana je bila na holmu, snizu so se vile k njej stezice med zelenjem, skalami in cveticami; senčila jo je starinska lipa.

Pohišje nebogatega grajščaka, ali, kakor Rusi

pravijo, nedostatočnega pomeščka, imelo bi služiti kot izgled, kako naj si posestnik z malo denarjem vredi vse kar mogoče udobno in pripravno. Stopivši v vežo, ki se je razkrojila v pravi „labirint“ prohodov, koridorov, lestnic, vrat in oken, šel sem, kamor je bilo najbliže, ter našel prostorno, prosto pa čedno ubrano „perednjuju“ (prednjo sobo); za njo je bila bogata, svitla „gostinnaja“ (obedna soba), kabinet, biblioteka z vsemi romani, med katerimi je pohlevno slonelo par knjižic o kmetovanji, dalje „spalna“, detskaja itd. itd.; našel sem tudi poliran vaterkloa, zraven zadnjega krilca „komnatu dlja prijezzih“ (za popotne) in tikoma „komnatu guvernantki“, prav šaljivo na obeh nabito, da je vhod prepovedan. Humorističen mož je bil ta mojster, ki si je umislil tak labirint! Mislil sem si, taka hiša je zato dobra za nebogatega grajščaka, ker ni bogat. Ko bi komu v glavo prišlo, grajščakovo nebogato bogastvo ukrasti, bi morda vendar ne bilo težko ga zasačiti, predno bi našel z zakladom pot iz hiše.

Mislé, da grem iz tega grada v Kremljevski vrt, sem zašel na zadnje dvorišče in naletel na vrata z nadpisom: „Kuhnja“ v takem kotu, v kakoršnega si postavi Kranjski kmet mesto, ktero tudi cesar peš obiskuje. Vprašal sem varuha tega grada, zakaj so kuhinjo na zadnje dvorišče skrili, in sem izvedel, da zato, da bi v hiši ne bilo smradu in nesnage. Tjotka, tjotka! sem zaupil, prihoditse rugatjse nad molodijmi! „Začem?“ me vpraša varuh. Zato, odgovorim, ker hoté vpeljati taka pohišja, da bodo sekreti v hiši, kuhinje na dvoru! — „Nu, štož, tak i bijvajet u Ruskih“ dé on. Nu, ako tako biva, mi ni mogoče, ne „rugatjse nad starimi i „molodijmi“ Ruskimi ženskami. Do Petra Vélikega pri Rusih ženske so živele lepo tiho v svojem „tjeremu“, kakor pri starih Grkih, ter skrbele so za red in snago v hiši. Po starih sporočilih bile so prav čiste, marljive gospodinje in zveste supruge. Peter jih je osvobodil, vpeljal v svet, navadil hoditi v gostje, plesati in govorčiti. V novejših časih si ta druga polovina ruskega človeka hoče prisvojiti prvo mesto. Kriza v družinskem Ruskem življenji se vrši ravno v našo dobo. Možje, ki se bojé priimka starokopitnežev in tiranov, jim dovoljujejo vse; ženske, olizane in opihane od neke šege, ki jo hoté imenovati omiko in svobodo, si pa pozvoljujejo vse. In tako vlada v nekterih srednjih slojih neka gnjila poluomika s škodljivimi razvadami. Žena prepušča kuhinjo kuharici, otroke pestrni, hišo hišni, sama le hodi po vizitah, sanjari o vednosti in naukih, se celó ponaša s tem, da o gospodinjstvu nima nikakoršnega pojma itd. Kase na železnicah in telegrafe so vže zajele; prolagajo si pot na vseučilišča, v uradnije, k zdravniški umetnosti. To sicer bilo bi vse prav lepo, ako bi bilo mogoče možu hlače sleči, ter ženo va-nje obleči.

K kakim prikaznim to pelje, naj čitatelji presodijo iz tega-le primerljeja: Bil je velik prazdnik, vélika nedelja, in v mojem želodčku zeló prazdno. Gredé domov sem se nameril stopiti v štacuno po košček sira, da bi ga prigriznil k navadnemu kosilu. V tem trenutku pridrdra kočija in uradnik, ki služi blizo dve tisuči rubljev na leto, me pokliče po imenu ter vpraša: „Kudá?“ Ko mu pokažem v štacuno, poprime njegova učena supruge: „Nikifer Nikolaič, ti bi tudi lahko tukajle kaj kupil za v praznik!“ — „Zakaj ne“ — dé on „popeljeva domov, pa se spet vrneva, to bo kmalu storjeno“. „Počemu?“ zavrne ona, „nesi sam domov, izroči in naroči, kakor veš in znaš, potem pridi na vrt, ondi me boš vže našel“. „Aleksej Alekseič!“ se obrne gospá k meni, „požalujsta ognjá!“ — Pomolim jej pohlevno gorečo papirosko (cigaretko), ona sname svojo iz svoje tabačnice, zakuri, „proščajte“, se posloví ter odpelje „guljatj v sad“. Pošteni činovnik v sinjem fraku se

zlatimi gumbami pa stopi z mano v štacuno, nabaše si vse žepe, podpazuhe in robce s solato, redkvico, gobami, žefranom in drugimi predmeti, ki jih znajo dobre gospodinje naštevati, ter nese v kuhinjo na — dvor.

Morda me bo kdo vprašal, čemu sem le-tó napisal, — Ruske ženske tako ne bodo čitale tega, in ko bi cenzorka (tedaj ena a bilo bi to dovolj) v Petrogradu ali v Moskvi sedela na stolu cenzorja, kar je sicer mogoče, ne prišle bi „Novice“ več čez prag njene kancelije! — O ne, ne, Ruske ženske pri vseh svojih nerodnih slabotah niso tako nestrpljive, kakor naši nezmotljivi „Nolimetangere“. Ko bi cenzorka zvedela za Alekseja Alekseiča, primaruha! da mi poslje iz svoje lastne tabačnice zavitek papirosek v nagrado za moje poruganje. (Kon. prih.)

U Čubru na Hrvaškem. — Narodna naša čitavnica napravi dne 2. veljače „plesno zabavo“, u kojoj se svi njeni člani kao i njenih sestic uljudno vabijo. — Početak ob 7. uri na večer. Odbor.

Iz Kočevskega 17. jan. (Vreme; varnost; Judežev denar; strah.) Odkar so ustavoverci z veliko politiko v državni zbor pobegnili in ondi neposrednje volitve pretehtujejo, mora naša kmečka politika, ki smo „dii minorum gentium“, iti v zapeček, dokler bode osnova zapredena, kako bi nadležne nacijonalce, ki se nikakor nočejo nemški pēti podviti, na žlici vode vtopili. Potem bo pa le sopet dir in daj pri volitvah, kakovi desetnjaki, tlačani in mračnjaki so ti nesrečni nacijonalci in Slovenci! Ker toraj politika miruje, orožje spi in prepira grom praznuje, pišem naj pred to viro o čem drugem, kar mi že iz peresa poteče. Pred vsem drugim imamo tudi pri nas tople, solnčne dni; trobentice in druge spomladančice nam cvetó ob kamenji in leščevji, in toplomer kaže na solncu celó do 15 stopinj; a to je letos po svetu kaj navadnega, zato, ker nisem praktkar, naj o vremenu dalje ne krožim. Sicer pa se primerjajo pri nas prigodbe, med drugim prav karakteristične za sedanjo dobo. Tako, na primer, se pripoveduje, da se je, ne dolgo temu, v K. vasi nek tatinsk potepuh zvečer o mraku v precej premožno hišo skril, čakaje prilike, kedaj bo čas „uzmati“. Ob deseti uri, ko hišni ljudje pospé, založi jim vrata s kolom, da ven ne morejo; on pa se spravi v drugi konec hiše, in si lepo culjo obleke iz omare poveže, predno ga domači zaslišijo in s hrupom odpodé. Sreča je bila, da družega omarinega predala ni utegnil preiskati, ker je baje gospodinja nad 1200 goldinarjev imela shranjenih. Zato je pač treba ljudem dan danes previdnim biti, da se jim taki gosti po noči v hiše ne povabijo. — Drug glas gre, da je na Planini ravno ob smrtnem dnevu gosp. Pl..ja prišlo dopoldne nekaj Vinčanov k njemu, in razposodil jim je ves tisti „Brencelj-Judežev“ denar, ki ga je malo dni poprej iz blagajnice bil vzdignil; a dolžnikov pri tej priči nikjer ni zapisal. Popoldne umrje za mrtudom. Zdaj pa iščejo denarjev, iščejo dolžnikov; a ni niti denarjev, niti dolžnikov, niti dolžnih pisem na svetlo. „Brencelj“ mu jo bode brž ko ne zagodel: Judežev denar nima teka; zato le glejte njegovi tovarši, da še vam ne bo veljalo: kakor prišlo, tako prešlo! — Najbolj znamenito pa je to, kar vam sedaj povem: V neki vasi blizu M..a že dle časa — straši! — E, kaj še? porečete, v 19. stoletji bo strašilo, ko en liberalec deset strahov za malo južino požveči! Vendar pa je le res čudno, če se mi tudi ves svet smeji. Že kake 14 dni meče v tej hiši kamenje in pesek izpod postelj in klopí v steno, ali tudi iz zapeči na ljudi, največ pa na domačo gospodinjjo. Hiša je lesena, zdolej kravji hlev, in luknje nikjer nobene znati, tako, da si te prikazni ne vemo doslé razložiti, ker jej nihče ne pride na sled. Gospodinja, mati z malim otročičem, vsled tega vsa

preplašena, pobegne domú k materi; a ondi se to me-tanje pri njenem prihodu v hišo ravno tako ponavlja, tako, da je vsa obupana in bolestna ter hira z otrokom vred, ki ga ima na prsih; pravijo, da so jej odsihdob tudi prsi čudno zatekle. Lansko leto slišati je bilo nekaj enakega v L. hiši v L..u, ki je čez leto in dan samo od sebe prešlo. Kaj pravite k temu? Kar sem povedal, je resnica, ki jo nad sto ljudi spričuje, jaz sam nisem videl. Da imajo pri takih prikaznih ljudje mnogo vražne govornice in natolcevanja, ume se samo ob sebi. Ali ne bi bilo prav, da bi občinski predstojnik to stvar c. kr. okrajnemu glavarstvu naznanil, in bi se od tega na korist sedanje razsvetljene dôbe vse na tanko preiskalo*), da bi se ljudém povod strahu in vraž odvzel?

Novomesto 18. jan. = (Imenik društvenikov), ki ga je na svitlo dala národna čitalnica naša za leto 1873. in pa „Mitglieder Verzeichniss des Kasinovereines“ sta jako zanimiva v svojih imenih. Čitalnica šteje 76 udov, kazina 66. Če odštejemo 24 vojakov, ki menda mislijo, da morajo v kazini biti, ostane kazinarjev le 42, in če še odštejemo 10 uradnikov, skori se število na 32 — tedaj tolikošno, da se v majhnem mesticu, kakor je Novomesto, komaj izplača nemška kazina. Kar pa je še bolj kakor vse zanimivo, je 7 amfibij, ki živijo v kazini pa tudi v čitalnici. Radi bi vendar vedeli: ali to izvira iz sestave srca, o katerem anatomi pravijo, da ima dve kamri, in da so po takem iz srčnega nagiba na dvoje razcepljeni, — ali da reprezentujejo „die zwei Landessprachen“ — ali pa, da jim je to vse eno, da se le nikomur ne zamerijo. To bi bile študije „des Schweisses der Edlen werth“. V te študije pa se ne spuščamo; le temu se čudimo, da v vrsti amfibij nahajamo kakega možaka, ki se je delal kakor da bi vsacemu narodnjaku še za deset stopinj naprej bil. Et tu, mi fili Jacques?! „Sic tempora mutantur et nos mutamur in illis“. Bog vedi, kaj nam prineseta ta dva imenika prihodnje leto!

Postojna. (Na spomin Vodnikov) napravi čitalnica naša 26. dne t. m. veselico s sledečim programom: 1. Godba. 2. Petje zbora. 3. Govor. 4. Petje zbora. 5. Tombola z lepimi dobitki. 6. „Eno uro doktor“, šalo-igra v 1 dejanji. 7. Velik ples. Vstopnina za ude po 20 kr., za druge po 50 kr. za osebo. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vljudno vabi odbor.

Iz Škofje Loke 20. jan. (Nove volitve mestnega odbora) so nam zopet pred durmi! Kako to? — bodo vprašali bralci „Novic“ — saj ni davno, kar ste volili. In vendar je taka! Našemu c. kr. okrajnemu sodniku gosp. Juriju Levičniku se je za „dobro in potrebno“ zdelo, pritožbo (protest) vložiti c. kr. deželni vladi zoper našo volitev 25. in 26. septembra, in sl. vlada je zarad nekega formalnega pogreška, ki ga ne tajimo, volitev za vrgla, in zato imamo volitev 30. in 31. t. m. Taki pogreški so bili pri prejšnjih volitvah navadni; al iz komarja ni nihče delal slona; prvi protestant je tedaj naš gosp. Levičnik. In še več: gosp. Levičnik je v svojem protestu nam tudi očital „nedopustljive agitacije“, rekši, da so bili nekteri volilci „zapeljani“ in Bog vedi, kaj še. Mi smo se čudili sicer mirnemu starčeku, da nas je vladi popisal za razuzdane „agitatorje“, ki bi vendar moral vedeti, da ravno v tistem taboru, kateremu on pripada, so bile prav nesramne agitacije; letali so ramreč v hiše posamnih volilcev sami nemčurji in kot podrepne muhe jih nadlegovali, naj volijo odbornike njihove vere; celó sodnišk blapec je nosil njihove kandidate po hišah! Se vé da to niso „un-

*) Ker copernic in copernikov ni bilo nikoli in jih tudi danes ni, bilo bi res potrebno za odvracanje vraž, da se take prikazni do dobrega preiščejo in se najde — resnica. Vred.

erlaubte Agitationen“, — naše so! Gosp. Levičnik ni vagal unih in naših agitacij na sodniški vagi, kakor bi se spodobilo c. k. sodniku, in zato je le nas tožil, svojih strančarjev pa ne! Vendar mu mi odpustimo njegovo sveto jezo, ker vemo, da kolovodja nam domačinom nasprotne stranke je g. Triller. Zakaj pa se gospodje uradniki za zadeve našega mesta tako „prisrčno“ brigajo, res ne vemo; kancelijski gospodje, ki so danes tukaj, jutri drugod, kakor boljša služba nanese, naj bi marljivo opravljali svoja opravila v pisarnicah, — občinske zadeve naj bi pustili ravnati domačim ljudem. Saj smo le mi srečni in nesrečni, če si dobre ali slabe može volimo v mestni odbor. Da bi po volji Trillerjeve koterije šlo, gotovo ne bi imeli tacega moža za župana, kakor smo ga imeli zdaj v gosp. Moharji, ki skrbi za blagor našega mestica, pod katerim so se stari dolgovi poplačali in vendar mestna blagajnica ni prazna. In ta mož, ker ima srce za narod svoj, je nemčurski liberaluški stranki trn v peti. Hvala Bogu! da večina naših mestjanov to spoznava in da ve, kam da merijo nasprotniki. Zato smo pa tudi prepričani, da se narodni volilci vsi zedinijo v možéh, ktere bodo volili, — da se ne bodo niti s prilizovanjem niti drugače od njih odvrtni dali, — da pa tudi vsi prideje prihodnji četrtek in petek k volitvi in da nič ne zgrešijo, kar postava veleva, da pa po takem jim tudi ne bo žal za tisti mali čas, ko bodo morali po dokončanih volitvah odbornikov še enkrat priti namestnike volit kakor je predpisano v §. 30. občinske postave. Saj je znano, da nasprotnik tudi v jajcu dlake išče; ne dajmo jim tedaj nobene dlake najti! Kdor pa je pri volitvah nečimern in komur je vse eno, naj se voli Peter ali Pavel, ta pač kaže, da ne vé, kakošne nasledke ima dobra ali slaba občinska volitev tudi za žep vsacega, kdor davek plačuje. Zato kažimo pri prihodnji volitvi, da se zavedamo velike važnosti, ki jo ima volitev in da volimo možé, kateri so našega zaupanja vredni.

Iz Bohinja 18. jan. (*Napredek živinoreje*) s pripomočjo častit: naše kmetijske družbe je v naši dolini tako očiten, da gorenjska stran bode v malo letih svojo zalogo imela v Bohinji. Vse je zdaj tako nadepolno nastavljeno. Za Koprivnik in Gorjuše je bil dan junec iz gosp. Legatove štale; na Savici in v Srednjivasi sta dva posebno lepa bika mnogo število zaroda požlahnila, in zdaj je iz Podjele Kristan Staré, iz Nemških Rovt pa oče Medja si izbral po svoji všečnosti vsak po enega junčka rdeče barve in belega kožuha čez križ in stegna. Predsednik kmetijske podružnice Bohinjske g. fajmošter Mesár je pa po g. Šolmajerju si ravno zdaj kupil Belansko nosečo telico in tako ozaljšal svoj hlev, kateri je že zdaj — za izgled vsem Bohinjcem — poln lepe živinice. Že je na njegovem dvorišču tudi izgledno, od družbe kmetijske premirano gnojišče. — A tudi Bohinjski konji so že imenitni tako, da jih Koroški gospodarji radi drago plačujejo. Pretekli teden je gospodar Kristof prebarantal 12 konj, katerim cena je bila od 170, 220 do 400 gold. za konja. Ribič je cenil svojega že starelega žebca na 900 gold., in 700 gold. bilo mu jih je že ponujanih. — Cesarska žebca sta tukaj v Bohinji v prav dobrih rokah — gospodar Andrejevec (Šoklič) na Savici in skrbni kmet Janez Ulčenk (Žvan) iz Srednjevasi si v posebno čast štejeta, da jima cesarska vlada zaupa konje — Pincgavce — katerih eden je blizu 1000 gold. vreden. V 3, 4 mesecih vidimo že mlada Pincgavska žebeta, ktera že zdaj zaarujejo po 80 do 120 gold.

Iz Ljubljane. — Državni zbor na Dunaji se je začel v sredo. Naši poslanci so ostali domá in ne gredo v ta zbor, ki se pripravlja, deželam vzeti njihove

ustavne pravice, v državni zbor pošiljati poslance, ki jih voli deželni zbor. Do tega državnega zbora pač nihče ne more imeti srca, kdor vé, da so mu kolovodji oni ljudje, ki so krivi, da se ni dovršila pod ministerstvom Hohenwartovim tako lepo začeta sprava vseh narodov. Od take skupščine Dunajskih dohtarjev nimajo niti dežele niti narodi prav nič pričakovati. Čemu bi tedaj naši poslanci sedeli zunaj prav kakor „muhe v močniku“? Pridobiti deželi ne morejo nič, zabraniti tudi nič, ker so zmirom v manjšini, dokler ni Čehov, Tirolcev in družih dežel poslancev v zboru, katerim se gnjusi ošabno nemško gospodstvo. „Pa bi vendar za „lon“ svoje pohlevne nazočnosti vlovili kakošen kos železnice ali kaj tacega“ — utegne kdo ugovarjati. Temu pa mi odgovorimo: kdor kakor Juda Kristusa za 30 srebernjakov prodá deželne pravice, tak nima političnega poštenja. Če je železnica kaki deželi koristna in potrebna, je dolžnost vladi, da jo napravi, ker železnice niso na korist sami deželi, ampak celi državi. In če vlada ne bi zato deželi, ki velike davke plačuje, dala tega, kar dá drugim, krivica bi bila, ki se naposled izplača s škodo državno. Vse take dobičkarije so le umazane limanice za take, ki v kakošnem železničnem konsorcium-u mislijo sebi pridobiti nekoliko tisučakov. — V časnikih bila je že dolgočasna razprava: ali je narodni klub deželnega zbora sklenil, da poslanci naši ne smejo na Dunaj, ali da so poslanci sami sklenili ne iti, — „Slov. Nar.“ je celó dopisniku „Vaterl.“ očital, da ni resnice poročal, rekši, da klub ni sklepal o tej zadevi. Iz gotovega vira moremo povedati, da je „Vaterland“ pravo trdil. Klub je poslancem le svoje misli in želje razodel, pustil jim je pa sklep na njihovo prosto voljo. In mi se radujemo, da je bil sklep njihov soglasen z mislimi klubovimi. — Kaj pa se bode naprej godilo? Rajhsrat bode jim vzel poslanstvo, in to se utegne kmalu zgoditi. Potem menda se bodo razpisale po zasilni postavi nove volitve. Iz gotovega vira vemo, da se je od ljubljanskih ustavakov imel nedavno osnovati „aktionscomité“, obstoječ iz deseterih mož, ki bi po deželi razpeli mrežo, da bi pri razpisanih volitvah delali na naše ljudi na deželi za svoje nemčurske namene. Izmed povabljenih deset sta pa v skupščino prišla le dva! Ali pridejo prvokrat izostali drugi pot ali ne, tega ne vemo; treba pa je, da naši prijatli po deželi to vedó in se po tem ravnajo. Poguma „aktionscomité“ gotovo nima veliko, ker vé, da klic njegov po deželi naši je le — glas vpijočega v puščavi.

— (*Direktne volitve za Kranjsko deželo*) so izkuhali tako-le: Namesti 10 poslancev, ki so se po prvem načrtu imeli na Kranjskem voliti v državni zbor Dunajski, se jih ima po drugem načrtu voliti le 9, in sicer tako, da veliki posestniki volijo 2, Ljubljana s kupčijsko zbornico skupaj 1, vsa mesta in trgi skupaj 2 — in vse kmečke občine skupaj 4 poslance. Volitev pa ima tako-le biti: Novomesto, Črnomelj, Metlika, Kostanjevica, Krško, Kočevje in Ribnica volijo skupaj 1 poslanca, Kranj, Loka, Kamnik, Radoljica, Tržič, Idrija in Vrhnika volijo skupaj tudi 1. Kmečke občine pa volijo tako-le: občine v okrajnem glavarstvu Ljubljanskem in Litijškem in v sodniškem okraji Veliko-Lâškem in Ribniškem volijo skupaj 1 poslanca, — občine okrajnega glavarstva Planinskega in Postojnskega volijo skupaj 1, — občine okrajnega glavarstva Novomeškega, Krškega in sodniškega okraja Kočevskega pa tudi 1, — občine Kranjskega in Radoliškega okrajnega glavarstva skupaj 1. — Tako so si vladniki in ustavoverci to stvar izduhtali, da bi njim najbolj „pašala“.

— (*Iz seje deželnega odbora 17. januarija*.) Iz Gradca je dobil deželni odbor uradno sporočilo, da je

2. decembra lanskega leta umrli profesor dr. Janez Kopač zapustil 600 gold. ljubljanski deželni bolnišnici v ta namen, da se obresti tega kapitala rabijo za popoljšek revnim bolnikom v tukajšnji bolnišnici. — Na peticijo obrtnikov in kupčevalcev iz Šiške, iz Kranja in iz Škofje Loke na deželni zbor leta 1871. je došel deželnemu odboru odgovor ministerstva kupčijskega, da se na kolodvoru Rudolfove (gorenske) železnice v Šiški po določbah železnične koncesije ne more osnovati posebna postaja za sprejemanje potujočih oseb, vendar pa se bode vstop na železnico na kolodvoru v Šiški vsakemu dovolil proti plačilu vožnine brez vsega povikšanja. Tudi se bode blago, katero pride na kolodvor južne železnice za prejemnike iz Šiške, prepeljavalo za primerno plačilo iz južnega kolodvora na kolodvor Rudolfove železnice v Šiško; ravno tako se sprejema tudi na kolodvoru v Šiški blago za oddajo na južni kolodvor. — Občinama Homec in Šmarca je deželni odbor za letošnje in prihodnje leto dovolil poberanje priklade po 22 odstotkov na direktne davke za razširjenje pokopališča in za zidanje mrtvašnice.

— (Odbor kmetijske družbe) je v poslednji svoji seji razdelil poročila za prihodnji občni zbor, ki bode, kakor so „Novice“ že naznanile, prihodnjo sredo; — potem je na znanje vzel dopis c. k. deželne vlade, da, če ravno vlada sprevidi škodo za lesorejo, ako se v Božiču po tatinsko sekajo in na prodaj nosijo mlada drevesa, vendar ni v stanu, postavne prepovedi dati o tej zadevi; — prevdarjala so se načela o razpisu štipendij po 200 gold. za gozdarsko šolo v Maria-Brunu, ki jih je družbi po ukazu ministerstvem predložil deželni gozdarski nadzornik gosp. Lud. Dimic; odbor je odobril nektera načela, nektera pa predrugačil; — po želji c. k. ministerstva kmetijstva bode družba kmetijska poslala mu na Kranjskem v različnih krajih navadne pluge, poleg tega pa bode narisati dala, kako Kranjci vpregajo živino za oranje, kako vlačijo itd.; podobe nošnje kranjskih kmetov bodo v to privzete; — sklenilo se je, ustanovitev posebne podružnice v Weissenfelsu tako dolgo odložiti, dokler ne bode ondi več udov. — Kot novi udje so bili v tej seji sprejeti gosp. Franc Kuralt, oskrbnik grajščine Šleinic na Štajarskem in gosp. Jakob Šiška, posestnik v Hrastju pri Smartnu poleg Save.

— (Dražba Belanskih goved), ki jih je gosp. Šolmajer po naročilu družbe kmetijske kupil na Koroškem, bila je v sredo spet zelo živahna. To je veselo znamenje, da so se naši kmetje hvalevredno vneli za napredek živinoreje.

— (Gosp. dr. Costa) je iz agraričnega kongresa Dunajskega v nedeljo prišel v Ljubljano nazaj, pa se v ponedeljek zopet podá kot zastopnik deželnega odbora na Dunaj, kjer imajo pred c. k. državno sodnijo veliko pravdo Kranjska, Goriška in Isterska dežela, tožene od Trsta zaradi starodavnih plačil za najdenice, ki so bili pokladani v „najdeniško zibelko“. — Nemški organ naših nasprotnikov, „Ljublj. Tagblatt“ je v včerajšnjem listu zopet naskočil dr. Costo, da je v agraričnem kongresu zahteval zdatnejše državne podpore za take dežele, kjer je živinoreja še na nižji stopinji, češ, da federalisti radi iz državne blagajnice jemljejo novcev, v državni zbor ne gredo! — Lejte no! tudi ministerstvo za kmetijstvo mora že po mislih ustavakov politično bandero nositi! Je li podpora deželam za kmetijstvo le milošnja, — je li „lon“ za to, da dežele plešejo kakor jim gode centralistična klika; ali v državnem zakladu niso tudi davki Kranjski?

— (Program za slovesno besedo), ki jo čitalnica v

spomin Vodniku napravi 2. svečana in ki je po večletnih skušnjah najodličnejša med vsemi besedami, moremo že danes na kratko načrtati, da ga zvedó ob pravem času tudi vnanji domorodci in domorodkinje naše. S slovesno overturo, ki jo igra vojaška muzična kapela, se prične veselica; za njo pride prolog na spomin Vodniku; potem se vrstijo: Jan. Knahlov samospev za tenor z mrmrajočim zborom: „Ljubezni glas“, — igra na glasoviru od gospodičine Melanije Hohnove, — Meyerberova: „Prisega“ iz opere „Hugenoti“, poje pevski zbor s spremljevanjem glasovira, — Beriotov „koncert za gosli“, igra gospodičina Julija Steinerjeva, na glasoviru spremlja gospá Kornelija Šolmajerjeva; besedo pa konča veliki zbor Mašekov s samospevi: „Kdo je mar?“, poje pevski zbor in spremlja orhester vojaške muzične kaple. Po končani besedi se začne veliki ples pod vodstvom gosp. Juvančiča, med katerim tudi narodni „kolo“ in marsikaj družega, kar bode poveljčalo Vodnikovo večernico.

— (Čitalnične veselice) so živahnejše letos memo družih let. Tako je bila tudi zadnja v nedeljo.

— (Slovensko gledišče) v ponedeljek zaradi bolezni gospodičine Rosove ni moglo predstavljati radovedno pričakovane operete „Izbujeni lev“. Temveč bode občinstva drugi pot v gledišču, ko pride mnogohvaljena opereta na vrsto.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — Državni zbor se je začel 15. dne t. m. Zbornica bila je zelo prazna, kajti zraven tega, da poslancev iz Českega in Moravskega nikoli ni v zbor, izostali so tudi Tirolci, Vorarlberčani, Slovenci. Dalmatinci, se ve, da so prišli vsi; Poljaci večidel. — Kar po prvi seji se je zbor spet praznike naredil za teden dni. — Včeraj je bila zopet 2. seja. Pričakovalo se je, da ministerstvo že izroči načrt nove volilne postave. Al še je ni! Stvar se neki zelo krha. Dunajski „Tagblatt“ trdi, da cesar ne privoli v volilno reformo, ako se ne izvzame Galicija; centralistični kolovodji pa nočejo tega. — O Poljaki je toliko gotovo, da, če bi tudi večina njih ostala v zboru, zapusti manjšina pod vodstvom Smolke državni zbor, kedar pride volilna reforma v razpravo.

Česko. — Velikanska peticija se — gledé na to, da po volilni reformi še huja nevarnost žuga notranjemu miru — podpisuje na Njegovo Veličanstvo, naj bi blagovolilo v ministerstvo poklicati zopet možé, ki ne vživajo zaupanja samo enega naroda, prav za prav samo ene stranke, ampak možé, ki, navdani čistega avstrijskega domoljubja, so pripravljeni z vsemi narodi Avstrije stvariti mir in spravo. — Najveljavniši možje Českega stojé na čelu te peticije.

— Sploh zdaj, ko se ima centralizem in nemško gospodstvo po novih volitvah še huje nategniti, nadvladuje po vseh deželah, ki so zvesto udane svojemu cesarju, le ena želja: naj bi bilo kmalu konec zmešnjav, o katerih se radujejo le sovražniki Avstrije — in njim na čelu Bismark!

Iz gornjega Štajarja. — 49 konservativnih kmečkih družeb in 205 nemških občin prosi presvitlega cesarja v posebnem pismu, naj bi se zapustila pot, katero hodi sedanja vlada, in se napotila pot sprave, pot miru med državo in cerkvijo, med vsemi deželami in narodi.